

قطب سی و یکم

حضرت مست علیشاه

وَجْهَ اللَّهِ و مَرَجِعُ عِبَادِ اللَّهِ و مُسَبِّحُ بَحَارِ تَنْزِيهِ اللَّهِ، جناب مست علیشاه. نام شریفش حاج زین العابدین و لقب طریقتی وی «مست علیشاه»، تولدش نیمه ماه شعبان سال یکهزار و صد و نود و چهار در شماخی از شهرهای شیروان صورت یافته. در سن پنج سالگی پدر و مادر و کلیه خانواده وی به طرف عراق عرب رفته، در کربلای معلی مجاور شدند و تا آخر عمر آنجا بودند.

جنابش تا سن هفده سالگی در عراق نزد پدر و سایر علماء به تحصیل مشغول بود. از آن وقت دست طلب گریبان گیرش شده، در مقام تحقیق و جستجوی راه حقیقت برآمد و خدمت جمعی از اخیار و علماء و مجتهدان از قبیل آقا محمد باقر بهبهانی و میر سید علی بهبهانی و مولانا عبدالصمد همدانی و حاج میرزا محمد اخباری و شیخ موسی بحرینی، و از عرفا حضور سید معصومعلی شاه دکنی و نور علی شاه اصفهانی و رضا علیشاه هروی و رونق علیشاه کرمانی رسیده و مصاحبت آنان را دریافته. آنگاه شور طلب وی را به مسافرت عراق عجم وادار نمود و مدتی در آن بلاد به سیاحت پرداخت. پس از سیر بلاد گیلان و شیروان و طالش و آذربایجان در سال یکهزار و دوپست و یازده به خراسان و از آنجا به هرات و زابل و کابل و سپس به هندوستان و ولایات گجرات و پنجاب و دکن رفته و قسمتی از جزایر هندوستان را گردش نموده، و ولایت سند را سیاحت و از راه جبال به کشمیر وارد و از آنجا به طخارستان و توران و جبال بدخشان و خراسان رو آورد، و از خراسان به قصد ادامه سیاحت حرکت نموده و سپس به ولایت عمان و حضر موت و بلاد یمن و قبایل حبشه رفته و عاقبت به حجاز مشرف و پس از اداء حج و زیارت مدینه منوره به صوب مصر و شام و روم و ارمنستان عزیمت و بالاخره به طرف ایران مراجعت و همدان و اصفهان و فارس و کرمان را دور زده، مجدداً به طرف بغداد تشریف فرما شد.

جنابش مدت چندین سال در سیر و سیاحت و گردش بلاد و ممالک گذرانده، عاقبت الامر شرف ملاقات جناب مجذوب علیشاه را دریافت و به تلقین ذکر و توبه از دست وی نایل و مدتها در خدمتش به سیر و سلوک مشغول بود، تا از یمن تربیت آن جناب به ذوره کمال رسیده رتبه خلیفه خلفائی و جانشینی وی را حایز آمد. و در سال یکهزار و دوپست و سی و نه که جناب مجذوب علیشاه خرقة تهی نمود، سرپرستی امور فقرا و ارشاد خلق را به آن جناب واگذار نمود و جنابش مستقلاً بر مسند قطبیت متمکن گردید و به هدایت عباد اشتغال ورزید تا سال یکهزار و دوپست و پنجاه سه بر مسند ارشاد متمکن بود و در آن سال خرقة تهی نمود، و قبلاً جناب میرزا زین العابدین

رحمت علیشاه شیرازی را به جانشینی خویش تعیین نموده بود. مدت عمر وی پنجاه و نه سال، و چهارده سال بر مسند قطبیت تکیه داشته است.

مأذونین از طرف آن جناب:

- ۱ - جناب صدر الممالک اردبیلی
- ۲ - جناب حاج سید محمدعلی کرمانشاهی ملقب به منیر علیشاه.

از مؤلفات آن جناب:

- ۱ - بستان السیاحه
- ۲ - ریاض السیاحه
- ۳ - حدائق السیاحه
- ۴ - کشف المعارف.

مشاهیر معاصرین آن جناب از علماء و فقها:

- ۱ - شیخ احمد احساوی
- ۲ - ملا احمد نراقی
- ۳ - حجة الاسلام سید محد باقر شفتی
- ۴ - حاج محمد ابراهیم کرباسی
- ۵ - شیخ حسن بن شیخ جعفر کاشف الغطاء
- ۶ - سید محد کاظم رشتی حائری
- ۷ - حاج میرزا حسن امام جمعه ملقب به سلطان العلماء.

از عرفا و مشایخ:

- ۱ - میرزا فضل الله شریفی ذهبی
- ۲ - میرزا عبدالنّبی شریفی ذهبی
- ۳ - میرزا امین خاکی شاه شیرازی

۴ - ثابت علی قهفرخی

۵ - رضا علی شاه هروی

۶ - میرزا ابوالقاسم درویش.

از شعراء و حکماء:

۱ - میرزا عبدالوهاب نشاط اصفهانی

۲ - امیر الشعرا رضا قلی هدایت

۳ - عبدالرزاق مفتون

۴ - حجت لاری

۵ - ساغر شیرازی

۶ - میرزا حبیب الله قاآنی

۷ - وصال شیرازی.

از سلاطین و امراء:

۱- محمد شاه قاجار

۲- فتحعلیشاه قاجار

۳- حاج میرزا آقاسی

۴- میرزا ابوالقاسم قائم مقام فراهانی.